

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
1015 Budapest
Donáti utca 35-45.

Tárgy: Köztársasági elnökválasztás
megsemmisítése

Budapest, 2005. június 15.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Azzal a kéressel fordulok Önökhöz, hogy a Magyar Országgyűlésnek a Magyar Köztársaság Elnökét a 2005-2010. időtartamra megválasztó 2005. június 7-ei határozatát szíveskedjenek megsemmisíteni, mert az elnökválasztás folyamata és így a harmadik szavazás nem felel meg a Magyar Köztársaság Alkotmányának 29/B. § (2) bekezdésében a szavazás titkosságára vonatkozó rendelkezésnek.

INDOKLÁS:

Az elnökválasztás az Alkotmány 29/B. §-a szerint egy folyamat, amelyről az (1)-(5) bekezdések rendelkeznek. A (2)-(4) bekezdésekből látható, hogy az elnök megválasztására irányuló eljárás titkos szavazás(oka)t jelent. Az alaptörvény szelleme szerint *a szavazás titkossága elsősorban az Országgyűlés együttes megnyilvánulására vonatkozik*, de természetesen az egyes képviselői szavazatokra is érvényes.

A szavazás titkosságának elrendelésekor a jogalkotót az a szándék vezérelte, hogy a szavazásban résztvevők akarata a szavazatokban szabadon megnyilvánulhasson, azaz, a szavazók a szavazás alatt ne fejthessenek ki, illetve ne gyakorolhassanak egymásra a szavazást befolyásolni vagy eldönteni képes hatásokat, valamint utólagos felelősségre vonásokat. Más szavakkal, ez a szavazatok egymástól való függetlenségét jelenti.

Természetesen, egy szabályos titkos szavazás esetén a résztvevők között előfordulhatnak sejtések, találgatások, megvallások és meggyőzések, sőt még spontán szerveződések, valamint párt, illetve frakció stb. összefogások is kialakulhatnak, de a módosult szavazatok -bizonyos korlátok között- nem befolyásolják az országgyűlési akarat szabad megnyilvánulását, mert az Országgyűlés együttes megnyilvánulásának titkosságát az alkotmányos védelem még így is biztosítja, ezért a szavazás titkossága nem sérül.

A 29/B. § (2)-(4) bekezdései alapján egyértelműen látható, hogy a titkos szavazások -bár következményükben és időrendben egymásra épülnek- jogi értelemben függetlenek egymástól. Ebben az értelemben, a szavazások a szavazás-sorozat folyamán nem fejthetnek ki, illetve nem gyakorolhatnak egymásra a szavazás-sorozatot, illetve a végső szavazást befolyásolni vagy eldönteni képes hatásokat, valamint utólagos felelősségre vonásokat. Más szavakkal, ez a szavazások titkosságának alkotmányos elvét jelenti. A legfeljebb három titkos szavazásból álló szavazás-sorozat egészének titkossága garantálja, hogy az Országgyűlés szabad akarata a szavazás-sorozatban is megnyilvánuljon.

Természetesen, egy szabályos titkos szavazás-sorozat esetén, a szavazások között is előfordulhatnak sejtések, találgatások, megvallások, meggyőzések, spontán szerveződések

vagy frakció összefogások, de -bizonyos korlátok között- az így módosult szavazások nem befolyásolják az országgyűlési akarat szabad megnyilvánulását, mert az Országgyűlés egymásra következő együttes megnyilvánulásainak titkosságát is alkotmányos védelem biztosítja, s így a szavazás-sorozat titkossága nem sérül.

Fentiekből is látható, hogy a szavazás titkossága többet jelent a szavazat titkosságánál. Hasonlóan, egy legalább két elemű szavazás-sorozat titkossága többet jelent a szavazás titkosságánál. Bár a titkosságra vonatkozó alkotmányos védelem tekintetében a szavazat-szavazás kapcsolat lényegében megegyezik a szavazás-szavazás-sorozat kapcsolattal, a kettő mégsem azonos. A különbség oka, hogy az egyes szavazatok titkossága garantálja egy szavazás titkosságát, viszont a legalább két elemből álló szavazás-sorozat titkosságát automatikusan nem garantálják az egyes szavazások titkosságai. A különbség abban jut kifejezésre, hogy egy titkos szavazás alatt a fenti manőverek ki vannak zárva, míg egy titkos szavazás-sorozat szavazásai között ezek a manőverek nem zárhatók ki. Emiatt, a szavazás-sorozat titkossága csak egy további -az Alkotmány szelleméből következő- feltétellel biztosítható.

1. Feltétel: A választás során ki kell zárni minden olyan magatartást, amely tömegesen arra irányul vagy arra vezet, hogy a szavazatok többsége felfedhetővé váljon, illetve válik.

Vagyis, a titkosság alkotmányos védeleméről való képviselői lemondások, csoport vagy frakció szervezkedések, illetve manőverek stb. az eljárás során nem vezethetnek odáig, hogy a szavazatok többségének titkossága megszűnjön, mert ez az Országgyűlés szabad megnyilvánulásának alkotmányos követelményébe ütközik.

Az idei köztársasági elnökválasztás kapcsán felvethető, hogy egy N számú populáció esetén milyen körülmények között, milyen feltételek mellett és hányan maradhatnak távol, vagy hányan fedhetik fel szavazatukat az egyes titkos szavazások során úgy, hogy még teljesüljön a szavazás-sorozat titkosságának alkotmányos követelménye. Elképzelhető ugyanis, hogy bizonyos feltételek fennállása esetén az n_1 számú távolmaradás vagy az n_2 számú felfedés azt eredményezi, hogy a szavazás után a többségről vagy mindenkiről kiderül, hogyan szavazott. Ha azonban a szavazás lebonyolításakor fennálltak a titkosságot biztosító formai feltételek, akkor a szavazatok titkosságának többségi megszűnése miatt még nem feltétlenül sérül az adott szavazás titkossága, de az arra rákövetkező szavazásoké igen. Ugyanis, a korábbi szavazáskor a szavazatok többségének megfejtése vagy kiderülése miatt sérül a későbbi szavazásnak az előzőtől való függetlensége, s így a szavazás-sorozat elemeinek titkossága megszűnik. Vagyis, a titkos szavazás-sorozat zárószavazása a korábbi szavazások formai titkosságának ellenére -a nagy számú távolmaradás, valamint az ön és mások által történő felfedések s végül megfejtések vagy kiderülések miatt- már nem biztos, hogy megfelel a titkosság kritériumának, s így abban nem az Országgyűlés szabad akaratá nyilvánul meg.

1. Már a választás előtt ismert volt az SZDSZ Magyar Liberális Párt Frakciójának beharangozott s később be is tartott távolmaradása, ami az első fordulóban egy, a harmadikban pedig három ismert szavazatú képviselő kivételével 20 képviselő távolmaradását jelentette. (Ezzel a távolmaradással még nem sérült a titkosság.)
2. Korábban a sajtóból is lehetett tudni, hogy más független képviselők hogyan fognak majd szavazni. (Ezekkel a felfedésekkel sem sérült a titkosság.)
3. 2005. június 6-án, az elnökválasztás első fordulója alkalmával a FIDESZ Magyar Polgári Szövetség -négy ismert szavazatú képviselőt leszámítva- a teljes 169 tagú frakciójával távol maradt a szavazástól. (Természetesen, egy szavazástól való távolmaradás nem ütközik Alkotmányba vagy más jogszabályba.) A távolmaradással a

Fiatal Demokraták Szövetségének deklarált célja az volt, -s ezt a médiákban is megjelenítette-, hogy megfejtse, illetve kiderítse az első fordulóban leadott szavazatokat: ” ... a nyulat akartuk kiugrasztani a bokorból, de csak néhány vakondok mászott elő.” Vagyis, a FIDESZ az első választás konkrét szavazatainak ismeretében akarta befolyásolni -s később befolyásolta is- a további szavazások eredményeit. A FIDESZ kísérletét siker koronázta, mert az első forduló után a még ismeretlen szavazatú képviselők, csoportok és frakciók mind arra kényszerültek, hogy kétségbeesetten igazolják ”hovatarozásukat”, illetve felfedjék szavazatukat. Ez egy lavinaszerű folyamatot indított el, amelynek hatása a választás második és harmadik fordulójára döntően és matematikailag is kiszámíthatóan nyomta rá bélyegét. [Ez a távolmaradás szándékában sértette meg a szavazás (-sorozat) titkosságát.]

4. A 8 tagú MDF frakció -miután vádaskodásokkal a becsületükbe gázoltak-, az első és második forduló között elsőként vallotta meg egyhangú szavazatát. Azonban, a fenti három pont által adott körülmények ismeretében a képviselők ezt már nem teheték meg. Ezzel ugyanis, a néhány még ismeretlen szavazat jól körülhatárolhatóvá vált. [Ez a frakció-magatartás az adott körülmények között szintén sértette a szavazás (-sorozat) titkosságát.]
5. Ezután az MDF-ből kivált 8 független képviselő a második szavazás során felfedte, hogy kire szavazott. A titkosság alkotmányos védeleméről történő néhány képviselői lemondás önmagában természetesen nem veszélyeztette volna a választás titkosságát. Azonban, a fenti négy pont által adott körülmények ismeretében a képviselők ezt már egyénileg sem teheték meg a még nem ismert szavazatok titkosságának veszélyeztetése nélkül. [Vagyis, ezek a megvallások az adott körülmények között szintén sértették a szavazás (-sorozat) titkosságát.]
6. Adott körülmények között, a szavazás-sorozat folyamán, az egyes képviselőknek a titkosságra vonatkozó alkotmányos védelemről történő lemondása már nem képviselői, hanem országgyűlési hatáskörbe tartozik. Az alkotmányos védelemről lemondó képviselők azonban nem kérték sem a házbizottság sem az Országgyűlés engedélyét.

A köztársasági elnök megválasztását célzó 2005. június 6-7-ei titkos szavazások végül oda vezettek, hogy a harmadik fordulóra lényegében minden szavazatra fény derült. Sajnos, azóta még a bizonytalan eredetű szavazatok sorsa is megfejtésre került. Ez azt jelenti, hogy a szavazatok s így a szavazás-sorozat titkossága teljes körűen megsérült.

Az elnökválasztási szavazás-sorozatnak legalább három rendbeli megsértése nem egyik vagy másik parlamenti párt, frakció vagy képviselő hibája és felelőssége, hanem minden országgyűlési képviselőé. Ugyanis, a lavinát a jelölés után a Magyar Szocialista Párt (MSZP) indította el azzal, hogy koalíciós partnerével nem óhajtott megegyezni, s minden fórumon azt hangoztatta, hogy más frakciók tagjainak szavazataira is számítanak, sőt a frakciótagokat minél szélesebb körben igyekeznek meggyőzni. Továbbá, állandóan azt sugallták, hogy ezzel a támogatással az ő jelöltjük fog nyerni. Az ismert körülmények között és az adott feltételek mellett, az egyes pártok, frakciók és képviselők bizonyos szempontból természetes válaszokat adtak erre a kihívásra. Vagyis a kihívás, valamint a rá adott válaszok vezettek az Alkotmány megsértéséhez.

A házbizottság a második forduló követő rendkívüli ülésén mulasztást követett el. Ugyanis, ajánlást kellett volna tennie az Országgyűlésnek a második forduló eredményének érvénytelenítése érdekében, mert ekkor már világos volt, hogy -adott körülmények között- a

szavazatok további felfedése vagy egyértelmű megfejtése már sérti a szavazatokat felfedni nem óhajtó képviselők számára biztosított alkotmányos védelmet.

Következésképpen, paradox módon az a helyzet állt elő, hogy az elnökválasztás minden szavazása titkosan zajlott, ennek ellenére a háromfordulós szavazás-sorozat (egyben a hivatkozott országgyűlési határozat) -az 1. Feltétel miatt- mégis sérti a titkosságra vonatkozó alkotmányos rendelkezést, illetve az Alkotmány szellemét. (Vagyis, a képviselők többsége a harmadik szavazás alkalmával hiába ment be egyedül a szavazófülkébe, s adta le szavazatát borítékba téve, pusztán ettől az aktustól a harmadik szavazás még nem vált titkossá.)

A 2005. június 6-ai és 7-ei köztársasági elnökválasztás során lezajlott események méltatlanok a Magyar Köztársasághoz, a Magyar Országgyűléshez és a Magyar Köztársasági Elnök intézményéhez. Ráadásul, a házbizottság és az Országgyűlés nem avatkozott be a választás-sorozatba, így -a szabályozás hiánya miatt- a történeteknek beláthatatlan következményei vannak a jövőbeli (elnök)választásokra. (Például, megfélemlítés és félelem következtében az elvszerű képviselői döntések hiánya válhat jellemzővé az Országgyűlésben.)

Fentiek miatt indokolt a hivatkozott országgyűlési határozat megsemmisítése. Ismételten kérem tehát a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a hivatkozott országgyűlési határozatot megsemmisíteni szíveskedjék.

Tisztelettel,

Mészáros Milán
1165 Budapest
Rutafa utca 11., I./3.

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
Főtitkár

572/J/2005/2.

Mészáros Milán úrnak

1165 Budapest,
Rutafa u. 11. I/3.

Tisztelt Uram !

Az Alkotmánybírósághoz intézett, a köztársasági elnökválasztás eredményének megsemmisítését kérő beadványára válaszolva az alábbiakról tájékoztatom.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. §-a szerint az Alkotmánybíróság hatáskörébe jogszabályok alkotmányossági felülvizsgálata tartozik.

Beadványában, amelyben a köztársasági elnökválasztás eredményének megsemmisítését kérte, nem élt olyan kérelemmel, ami az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 23. § (1) bekezdés a) pontja alapján tájékoztatom, hogy beadványa nem minősül indítványnak, ezért az alkotmánybírósági eljárás lefolytatására nincsen törvényes lehetőség.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásul vételét.

Budapest, 2005. június 23.

Dr. Pálffy Ilona

Utószó helyett

Fenti levél írója erkölcsi szempontból megdöbbentőnek, kétségbeejtőnek és aggasztónak találja, hogy a Köztársasági Elnök Sólyom László ilyen előzmények után, valamint az adott körülmények között vállalta a jelölést a tisztségre. Illetve, hogy miután tisztázódtak megválasztásának körülményei, nem mondott le azonnal. (Alkotmányjogásként, majd alkotmánybíráként, illetve az Alkotmánybíróság korábbi elnökeként jól tudta, hogy jogi értelemben nem lehet vele mit kezdeni.)

Ugyanakkor kiábrándító és álságos a jelenlegi ellenzék magatartása is, mivel kettős mércével mérnek. Ugyanis, például Gyurcsány Ferenc vagy Bajnai Gordon esetében más szempontok alapján járnak el, mint Sólyom László esetében. Az igazság pedig -pártoktól, ellenzékétől vagy kormányoldaltól függetlenül- az, hogy erkölcsi értelemben ez a három személy semmiben nem különbözik egymástól. Vagy más szavakkal, közös bennük, hogy mindhárman jogszerűen jártak el a nekik felrótt cselekedeteket illetően.

Budapest, 2009. április 10.

Mészáros Milán